

پیدایش پرستاری

آنگاه که رنج و درد بر کالبد انسان حمله ور گشت و سلامت وی را پایان داد، پرستاری به وجود آمد؛ یعنی از زمان پیدایش بشر، این حرفه مقدس بر عرصه گیتی نمایان شده است. در مسیر تاریخ، پرستاری همپای پزشکی در خدمت انسان ها بوده است و به تدریج، این دو در قالب علم پیشرفت نموده اند و در زمان های بحرانی، مانند حوادث طبیعی و جنگ ها، خدمات شایان توجهی انجام داده اند.

پرستاری در اسلام

پرستاری از مجروحان و کمک به ناتوانان، در فطرت و نهاد هر انسانی وجود دارد که حاکی از اهمیت آن در زندگی اجتماعی است. سیره رهبران الهی نیز همواره بر این بوده که در میدان انجام کارهای پسندیده، گوی سبقت را از همه انسان ها برابند و انسان کامل عصر خویش و الگو برای آیندگان باشند تا بدین ترتیب، بزرگ ترین مشوق انسان ها در عمل به نیکی ها گردند. یکی از کارهای نیک، «پرستاری» از بیماران است و رهبران الهی نیز بدان همت می گماردند.

پرستاری حضرت یوسف(ع)

زمانی که حضرت یوسف(ع) در زندان مصر بود، به زندانیان خدمت می کرد. خدمات او به زندانیان به گونه ای بود که توجه آنان را به سوی خود جلب کرد، به طوری که آن حضرت را از نیکوکاران می دانستند. در این مورد در تفسیر آیه 36 سوره یوسف «ما تو را از نیکوکاران قرار دادیم» از امام صادق(ع) نقل می کنند که حضرت یوسف(ع) در زندان از بیماران زندانی پرستاری و نیازهای آنان را برآورده می کرد.

پرستاری در فرهنگ اسلامی

در فرهنگ اسلامی و تعابیر قرآنی، آن هنگام که پرستار برای یاری انسان نیازمندی تلاش می کند و برای جلب رضای پروردگار نیازهایش را برمی آورد، مثل آن است که او را از مرگ رهایی بخشیده و بدین کار، موجبات خرسندی خداوند را فراهم کرده است؛ زیرا پرستاری که با تلاش خویش جان مجروح یا بیمار ناتوانی را نجات می دهد و برای بهبودی وی فعالیت می کند، به یقین او را زنده کرده است و هر که فردی را زنده کند و به جامعه پر تلاش انسان ها باز گرداند، مثل آن است که خدمتی شایان به همه مردمان کرده است. قرآن کریم در آیه 32 سوره مائده در این باره می فرماید: «و هر کس انسانی را از مرگ رهایی بخشد، چنان است که گویی همه مردم را زنده کرده است».

نتیجه، پرستار با ارزش

تاکید اسلام بر بزرگداشت کار پرستاری و سفارش به انجام آن، باعث شده بود که بسیاری از اصحاب رسول خدا اعم از زن و مرد، به این کار اهتمام ورزند. «نسیبه» یکی از زنان صدراسلام است که با پیامبر (ص) بیعت نمود. وی بیشتر روزها روزه دار بود و از عبادت خداوند غفلت نمی ورزید. این زن شجاع و با شهامت، در جنگ های احد، حنین، حدیبیه و یمامه شرکت داشت و همواره مشکي بر دوش می کشید و خورجینی نیز در برداشت و هر جا تشنه ای می یافت و یا ناله مجروحی را می شنید، بی درنگ بر بالینش حاضر می شد. وظیفه او، رساندن آب به سربازان و نیز مداوای زخمیان بود.

حضرت زینب(س) پرستار نهضت و انقلاب حسینی

حضرت زینب(س) در سال پنجم هجری از مادری چون فاطمه زهرا(س) متولد شد و در دامان ایشان، پیامبر اسلام (ص) و حضرت علی(ع) پرورش یافت. یکی از سیره های عملی زندگی این بانوی الهی، پرستاری و دست گیری از حال بیماران و درماندگان بود. اتفاقات سختی که در طول حیات سراسر مرارت بار ایشان رخ داد؛ همچون بیماری مادر بزرگوارشان، ضربت خوردن پدر، مسمومیت برادر و بالاخره حادثه بزرگ کربلا، زینب را به عنوان الگوی پرستاران معرفی کرد و سالروز ولادتش، به عنوان روز پرستار برگزیده شد.

پرستار بزرگ صحرائی کربلا، در آن روز سخت، وظایف سنگینی به عهده داشت: تقویت روحیه مجروحان و خانواده شهیدان، رسیدگی به بازماندگان و کمک به اطفال. هم چنین ایشان به مراقبت از حضرت سجاد(ع) نیز که در بیماری شدید به سر می برد، مشغول بود.

حیف است زینب سلام الله علیها را تنها پرستار بیمار بخوانند زیرا پرستاری از بیمار یکی از کوچکترین مسؤولیت های حضرت زینب سلام الله علیها بود، و هر چند پرستاری وظیفه سنگین و ارزشمندی است و پرستار متعهد باید با صبر و حوصله، تحمل هر نوع ناملایمات برای انجام خدمتش بنماید و چنین کاری از عهده هر کس برنمی آید ولی با این حال مقام زینب کبری سلام الله علیها، آن قدر والا و عظیم است که او را پرستار نهضت و انقلاب حسینی باید بنامیم، زیرا این پرستاری به مراتب مهمتر و سرنوشت سازتر از پرستاری بیمار بود. زینب نقش نگهداری از قیام خون بار حسینی را بر عهده داشت که قطعا اگر او این بار را بر دوش نمی گرفت، خون سالار شهیدان حضرت ابا عبدالله الحسین صلوات الله علیه پایمال می شد و بسیار دشوار بود که نهضت ابی عبد الله علیه السلام به مردم اعلام و ابلاغ گردد و شاید بدون اسارت خاندان رسول الله و پیش تازی عقیده بنی هاشمی علیها السلام در رسوا نمودن هیئت حاکم، و تبلیغ او از انگیزه قیام برادرش، بزیدیان به هدف پلید خود نائل می آمدند و نام رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم را نه تنها از مناره های مساجد بلکه از تاریخ، پاک و محو می کردند و این بود نیت شوم آنان.

حضرت زینب علیها السلام با مجاهدت و قیام شجاعانه خویش در برابر زورگویان و همچنین فریب خوردگان زمانش، آن چنان از قیام امام حسین علیه السلام دفاع کرد که تا قیام رستاخیز، همانند او نه در مردان و نه در زنان، وجود ندارد و این نام جاودان و مقدس برای همیشه با عظمت باید برده شود.

عقیله بنهاشم علیها السلام در پس آن مصیبت بزرگی که «تصغر عندها المصائب» آن چنان بار سنگین پرچم ولایت را بر دوش گرفت و در برابر کفر و زندقه ایستاد و سخنرانی کرد و خطابه خواند و مردم را بیدار کرد و حرکت را در مردگان آغاز نمود که از آن جا حرکت توأبیین و دیگر حرکت های اسلامی آغاز شد و تا امروز و فردا و فرداها،

آثار این حرکت عظیم زینبی، هویدا است و به برکت این بانوی بزرگوار و قیام مبارکش، همچنان بیرق‌های خونین عاشورا به نشانه روز انتقام مظلوم از ظالم، در سراسر جهان افراشته می‌شود زیرا زینب کبری سلام الله علیها بود که پیام خونین حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام را به تمام نسل‌ها و عصرها رساند.